

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА ПРОТИВОДЕЙСТВИЕ НА
КОРУПЦИЯТА И ЗА ОТНЕМАНЕ НА НЕЗАКОННО
ПРИДОБИТО ИМУЩЕСТВО

София 1000, пл. "Света Неделя" №6, тел: (+359 2) 940 14 44, факс: (+359 2) 940 15 95

ДОКЛАД

Анализ на антикорупционни планове за 2021 г.
на първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджет

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	4
II. ПРЕДМЕТ И ОБХВАТ	4
III. ОБОБЩЕНИ КОНСТАТАЦИИ	5
IV.ОБОБЩАВАНЕ, СИНТЕЗИРАНЕ И ГРУПИРАНЕ НА КОНКРЕТНО ИДЕНТИФИЦИРАНИТЕ КОРУПЦИОННИ РИСКОВЕ ОТ ВЕДОМСТВАТА ПО СФЕРИ	9
V. ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ	14
АНАЛИЗ НА СЪОТВЕТСТВИЕТО ПО АДМИНИСТРАТИВНИ СТРУКТУРИ.....	16

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

№ по ред	Използвано съкращение	Наименование
1.	АДФИ	Агенция за държавна финансова инспекция
2.	АМ	Агенция „Митници“
3.	АППК	Агенция за публичните предприятия и контрол
4.	АЯР	Агенция за ядрено регулиране
5.	БАИ	Българска агенция за инвестиции
6.	БИМ	Български институт по метрология
7.	ДАДРВВЗ	Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“
8.	ДАЕУ	Държавна агенция „Електронно управление“
9.	ДАМТН	Държавна агенция за метрологичен и технически надзор
10.	ДАНС	Държавна агенция „Национална сигурност“
11.	ДАР	Държавна агенция „Разузнаване“
12.	ДАТО	Държавна агенция „Технически операции“
13.	ДКСБТ	Държавна комисия по стоковите борси и тържищата
14.	ДКХ	Държавна комисия по хазарта
15.	ИАБСА	Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“
16.	ИАНМСП	Изпълнителна агенция за насърчване на малките и средните предприятия
17.	ИАОСЕС	Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“
18.	КЗП	Комисия за защита на потребителите
19.	МВнР	Министерство на външните работи
20.	МВР	Министерство на вътрешните работи
21.	МЕ	Министерство на енергетиката
22.	МЗ	Министерство на здравеопазването
23.	МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
24.	МИ	Министерство на икономиката
25.	МК	Министерство на културата
26.	ММС	Министерство на младежта и спорта
27.	МО	Министерство на отбраната
28.	МОН	Министерство на образованието и науката
29.	МОСВ	Министерство на околната среда и водите
30.	МП	Министерство на правосъдието
31.	МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
32.	МТ	Министерство на туризма
33.	МТИТС	Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията
34.	МТСП	Министерство на труда и социалната политика
35.	МФ	Министерство на финансите
36.	НАП	Национална агенция за приходите
37.	ПВ	Патентно ведомство
38.	ЦПРБМ	Център на промишлеността на Република България в Москва
39.	НСАП	Национален съвет по антикорупционни политики

I. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

В изпълнение на задълженията на КПКОНПИ, регламентирани в чл. 30, т. 1 от ЗПКОНПИ за събиране, обобщаване и анализиране на информация за националните антикорупционни политики и мерки, дирекция „Превенция на корупцията“ извърши анализ на съответствието на антикорупционни планове за 2021 г. на първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджет с изискванията на Насоките за съставяне на антикорупционни планове, тяхното съдържание и одобряването им (Насоките), приети от Националния съвет по антикорупционни политики (НСАП).

Анализът на съответствието на антикорупционните планове се извършва за четвърта поредна година. Настоящият анализ отчита извършените изменения и допълнения на Насоките, приети на заседание на НСАП, проведено на 21 януари 2021 г. Промените в Насоките са във връзка с направените предложения на КПКОНПИ в изготвените през 2018г., 2019г. и 2020 г. анализи на антикорупционните планове и на отчетите за тяхното изпълнение. Ключовата промяна в дейността по изготвяне на антикорупционни планове е свързана с изискването за посочване на конкретно идентифицирания корупционен риск в съответната сфера. В образца на антикорупционен план е създадена изрична колона „*Конкретно идентифициран корупционен риск*“. В тази връзка в настоящия анализ е извършен преглед и на конкретно идентифицираните корупционни рискове, посочени от ведомствата към съответните сфери от образца на антикорупционен план.

II. ПРЕДМЕТ И ОБХВАТ

При анализа на антикорупционни планове за 2021 г. се извърши изследване на съответствието на изготвените от 32¹ ведомства антикорупционни планове за 2021 г. с приетите от НСАП Насоки за съставяне на антикорупционни планове, тяхното съдържание и одобряването им (*изм. и доп. на 21.01.2021 г.*).

Не са обект на анализ и антикорупционните планове за 2021 г. на Държавна агенция „Разузнаване“, Държавна агенция „Национална сигурност“ и Държавна агенция „Технически операции“, поради специфичната им дейност (*част от информацията в тях попада в обхвата на регулация на Закона за защита на класифицираната информация*).

Анализът на антикорупционни планове за 2021 г. на първостепенни и второстепенни разпоредители с бюджет има следния обхват:

1. Анализ на формата, съдържанието и публичността на антикорупционните планове за 2021 г. с цел установяване на съответствието им с чл. 1, ал. 3, ал. 4 и чл. 8 от Насоките²;

---

¹ От миналогодишния брой на анализирани 35 ведомства, отпада планът на Държавната комисия по хазарта, поради нейното закриване и вливане в структурата на НАП. Плановите на Министерство на културата и Министерство на младежта и спорта не постъпиха в КПКОНПИ и не се откриха публикувани на интернет страниците на ведомствата до 30.06.2021 г.

² Антикорупционният план се изготвя по утвърден образец и съдържа определени реквизити, като се одобрява в срок до 31 януари на съответната година, съгласно чл. 1, ал. 3 и ал. 4 от Насоките. Рководителите на институциите следва да насърчават служителите в обучения, както и да се стремят да повишат публичността на управленските си решения, като актуализират раздел „Антикорупция“ на интернет страницата на ведомството, съгласно чл. 7 и чл. 8 от Насоките.

2. Анализ на съответствието на мерките, заложи в антикорупционните планове за 2021 г. с изискванията на чл. 4, ал. 1 и чл. 5 от Насоките³:

- Анализирани на мерките, заложи в антикорупционните планове, се извърши през изследване на съответствието на мерките с чл. 4, ал. 1 и/или с чл. 5 от Насоките, като се определиха следните категории:

- мерки, съответстващи или несъответстващи на изискванията на чл. 4, ал. 1 от Насоките;

- мерки, съответстващи или несъответстващи на изискванията на чл. 5 от Насоките.

- При извършване на анализа, в случаите когато мярка се основава на правна възможност, а не на законово задължение, разписано в нормативен акт, същата се приема за съответстваща на чл. 4, ал. 1 от Насоките.

- Информацията в раздел „Обучение“ за всяко ведомство е отчитана като 1 мярка, независимо от броя на обученията и темите, по които са проведени.

3. Изследване за наличие на конкретно идентифицирания корупционен риск, съгласно чл. 1, ал. 3, т. 1 от Насоките;

4. Обобщаване, синтезиране и групиране на конкретно идентифицираните от ведомствата корупционни рискове към съответните сфери от образаца на антикорупционен план с цел установяване на смислови и количествени натрупвания.

III. ОБОБЩЕНИ КОНСТАТАЦИИ

Въз основа на извършения анализ се констатира следното:

1. Антикорупционните планове на 32 административни структури са публикувани на интернет страниците им. Антикорупционните планове за 2021 г. на Министерство на културата и Министерство на младежта и спорта не постъпиха в КПКОНПИ и не се откриха публикувани на интернет страниците на ведомствата до 30.06.2021 г. В изпълнение на чл. 1, ал. 3, т. 13 от Насоките, в плановете на 31 ведомства е определено лице, отговорно за изпълнението и координацията им. Не е посочено отговорно лице в антикорупционния план от едно ведомство (*Министерство на земеделието, храните и горите*).

2. Формата на антикорупционния план е съобразена с актуализирания образац за 2021 г. от 30 ведомства. При 2 ведомства (*Агенция за ядрено регулиране и Министерство на външните работи*) не е използван актуалния образац, като липсва колона „Конкретно идентифициран корупционен риск“.

---

³ Антикорупционните планове се превръщат във формалност, в случай на преповтаряне на задължения, регламентирани в закон или подзаконов нормативен акт, които съответните администрации или длъжностни лица трябва да изпълняват по силата на самия закон, като конкретни мерки, съгласно чл. 4, ал. 1 от Насоките. При посочване на индикаторите стремежът следва да бъде определянето на такива, които дават възможност да се направи обективна преценка за ефекта на мярката съгласно чл. 5 от Насоките.

3. В антикорупционните планове на всички анализирани 32 ведомства са посочени отговорни лица за изпълнение на планираните мерки в антикорупционния план, съгласно чл. 1, ал. 3, т. 9 от Насоките.

4. В плановете на ангажираните ведомства по отношение на мерките за публичност, обучения и мерки за защита на лицата, подали сигнали, както и за възможните начини за подаване на сигнали за корупция в съответствие с чл. 1, ал. 3, т. т. 10, 11, 12 и чл. 7 от Насоките се установи следното:

- При всички 32 ведомства са предвидени мерки за публичност и обучения, както и са посочени възможни начини за подаване на сигнали за корупция;

- Мерки за защита на лицата, подали сигнали, съгласно чл. 1, ал. 3, т. 11 от Насоките са планирани от 31 административни структури, с изключение на едно ведомство (*Министерство на здравеопазването*);

- В раздел „Обучения“ не са предвидени *„Теми, по които са проведени обучения и броя на обучените по всяка тема с длъжността им“* от 2 ведомства (*Министерство на отбраната и Министерство на регионалното развитие и благоустройството*).

5. Съответствие на антикорупционните планове с изискванията на чл. 1, ал. 4 и чл. 6, ал. 2 от Насоките.

5.1. Антикорупционните планове на всички анализирани 32 ведомства са утвърдени от съответните ръководители, съгласно чл. 6, ал. 2 от Насоките.

5.2. Всички 14 антикорупционни плана на второстепенни разпоредители са съгласувани със съответния министър, съгласно изискванията на чл. 1, ал. 4 от Насоките;

5.3. Антикорупционните планове при 31 ведомства са одобрени/утвърдени в срок (*За 2021 г. срокът - 31 януари е удължен с 14 дни, съгласно Решение на НСАП*). В антикорупционния план на Министерство на енергетиката липсва информация за датата на неговото одобряване.

6. В антикорупционните планове на всички анализирани 32 ведомства са планирани общо 666 мерки, разпределени по сфери (Графика № 1), както следва:

- 102 мерки в *„Корупционен риск – управление, разпореждане или разходване на бюджетни средства и активи, вкл. обществени поръчки“* (Сфера 1);

- 159 мерки в *„Корупционен риск – извършване на контролни дейности“* (Сфера 2);

- 69 мерки в *„Корупционен риск – предоставяне на административни услуги, концесии, издаване на лицензи и разрешения, регистрационни режими“* (Сфера 3);

- 18 мерки в *„Корупционен риск – състезателни процедури/конкурси за вписване на лица в регистри или за извършване на нормативно регламентиран професии“* (Сфера 4);

- 49 мерки в *„Корупционен риск – празноти в закони и неясна нормативна уредба, предпоставящи за противоречиво тълкуване и/или прилагане на нормативните актове“* (Сфера 5);

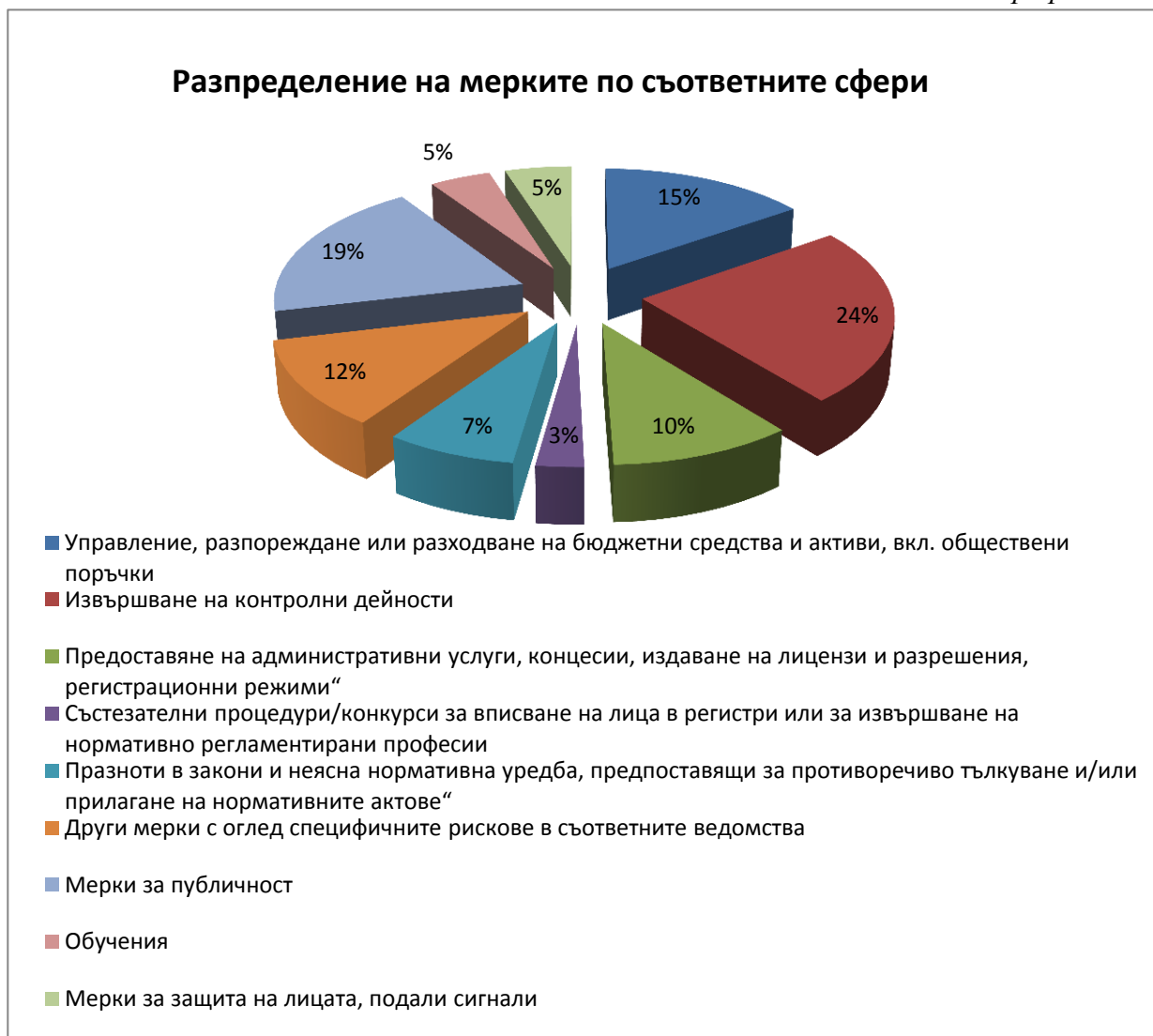
- 78 мерки в „Други мерки с оглед специфичните рискове в съответните ведомства“ (Сфера 6);

- 128 броя в „Мерки за публичност“ (Сфера 7);

- 30 броя в „Обучения“⁴ (Сфера 8);

- 33 броя в „Мерки за защита на лицата, подали сигнали“ (Сфера 9).

Графика № 1

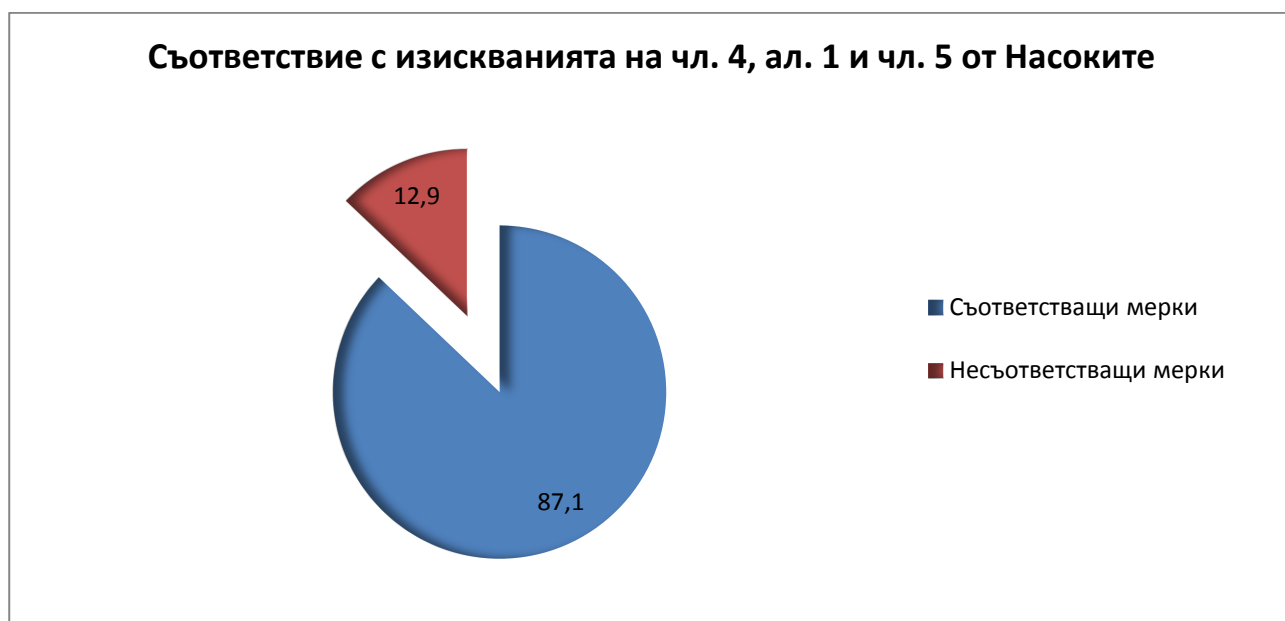
6.1. При съпоставяне на планираните мерки от ведомствата в антикорупционните планове за 2021 г. по корупционни рискове по сфери от 1 - 7 (общо 603 мерки) се констатира, че най-много планирани 159 мерки (26 %) са в „Корупционен риск – извършване на контролни дейности“ (Сфера 2). Най-малко планирани 18 мерки (3 %) са в „Корупционен риск – състезателни процедури/конкурси за вписване на лица в регистри или за извършване на нормативно регламентирани професии“ (Сфера 4). Една от възможните причините за

⁴ Темите в раздел „Обучение“ за всяко ведомство са отчитани като 1 мярка, независимо от техния брой.

непланиране на мерки в сфера 4 е обстоятелството, че ведомствата я посочват като „неприложима“ за дейността им.

6.2. Обект на анализ на съответствието с изискванията на чл. 4, ал. 1 и чл. 5 от Насоките са общо 666 мерки, от които 580 мерки (87,1%) съответстват, а 86 мерки (12,9%) несъответстват.

Графика № 2

При 86 мерки или 12,9 % от общо планираните във всички антикорупционни планове се установи, че несъответстват на изискванията на чл. 4, ал. 1 и чл. 5 от Насоките, както следва:

- 70 мерки преповтарят задължения, регламентирани в закон или подзаконов нормативен акт, които съответните администрации или длъжностни лица трябва да изпълняват по силата на самия закон, като конкретни мерки;

- при 16 мерки предоставената информация за индикатора не съответстват чл. 5 от Насоките, което не дава възможност да се направи обективна преценка за ефекта на мярката.

След съпоставяне на броя несъответстващи мерки от настоящия анализ (*общо 86 мерки*) с несъответстващи мерки от анализа на антикорупционните планове за 2020 г. (*общо 162 мерки*) се установява, че броят на констатираните като несъответстващи мерки намалява наполовина. Значително подобрене се наблюдава при формулиране на индикатора за изпълнение на мярка в съответствие с изискванията на чл. 5 от Насоките (*от 88 мерки несъответстващи през 2020 г. на 16 мерки за 2021 г.*). По отношение на изискванията на чл. 4, ал. 1 от Насоките, се наблюдава много слабо намаляване на несъответствията (*от 74 мерки несъответстващи през 2020 г. на 70 мерки за 2021 г.*). Ведомствата продължават да планират мерки, които преповтарят задължения, регламентирани в закон или подзаконов нормативен акт, които съответните администрации или длъжностни лица трябва да изпълняват по силата на самия закон, като конкретни мерки.

7. Осигурена е публичност на разработените актове с антикорупционна насоченост от всички 32 анализирани ведомства, като относимите документи са публикувани на интернет страниците им в изрично обособен раздел „Антикорупция“.

8. При изследване на всички 32 административни структури за наличие на конкретно идентифицирания корупционен риск, съгласно чл. 1, ал. 3, т. 1 от Насоките, се установи следното:

8.1. При 2 ведомства (*Министерство на външните работи и Агенция за ядрено регулиране*) липсва колона и информация за конкретно идентифициран корупционен риск за съответната мярка;

8.2. При 29 ведомства за всяка заложена мярка е посочен конкретно идентифициран корупционен риск. От извършения анализ се установи, че при определени ведомства се наблюдава различни практики при попълване на колона „*конкретно идентифициран корупционен риск*“, като например:

- конкретно идентифицираните корупционни рискове преповтарят сферите, въведени с образеца на антикорупционен план (*Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация“*);

- наблюдава се добър подход при описание на част от рисковете, като: посочване на конкретна информация (*документ и/или предписание на контролен орган*), въз основа на която е заложена мярката (*Български институт по метрология и Патентното ведомство*) и/или уточнението, че риска не е идентифициран от конкретен случай (*Министерство на околната среда и водите*).

8.3. При 1 ведомство (*Агенция за публичните предприятия и контрол*) е налице - невъзможност за преценка наличието на конкретно идентифициран корупционен риск, поради обстоятелството, че е посочено „*няма*“, с изключение на една мярка.

Анализ на съответствието по административни структури се съдържа в Приложение №1

IV. ОБОБЩАВАНЕ, СИНТЕЗИРАНЕ И ГРУПИРАНЕ НА КОНКРЕТНО ИДЕНТИФИЦИРАНИТЕ КОРУПЦИОННИ РИСКОВЕ ОТ ВЕДОМСТВАТА ПО СФЕРИ

С извършеното изменение на чл. 3 от Насоките се създаде изискване за включване в антикорупционния план на конкретно идентифицирания корупционен риск в съответната сфера. В тази се връзка се промени и образеца на антикорупционния план, като се създаде изрична колона „*конкретно идентифициран корупционен риск*“, която следва да предостави информация за условията или уязвимости/слабости, които могат да доведат/ благоприятстват или да улеснят корупционни практики.

Видно от настоящия анализ в т. III, т. 8 е, че значителната част от ведомствата (29 броя) са посочили конкретно идентифициран корупционен риск за всяка планирана мярка.

Конкретно идентифицираните от ведомствата корупционни рискове са разпределени по сфери както следва:

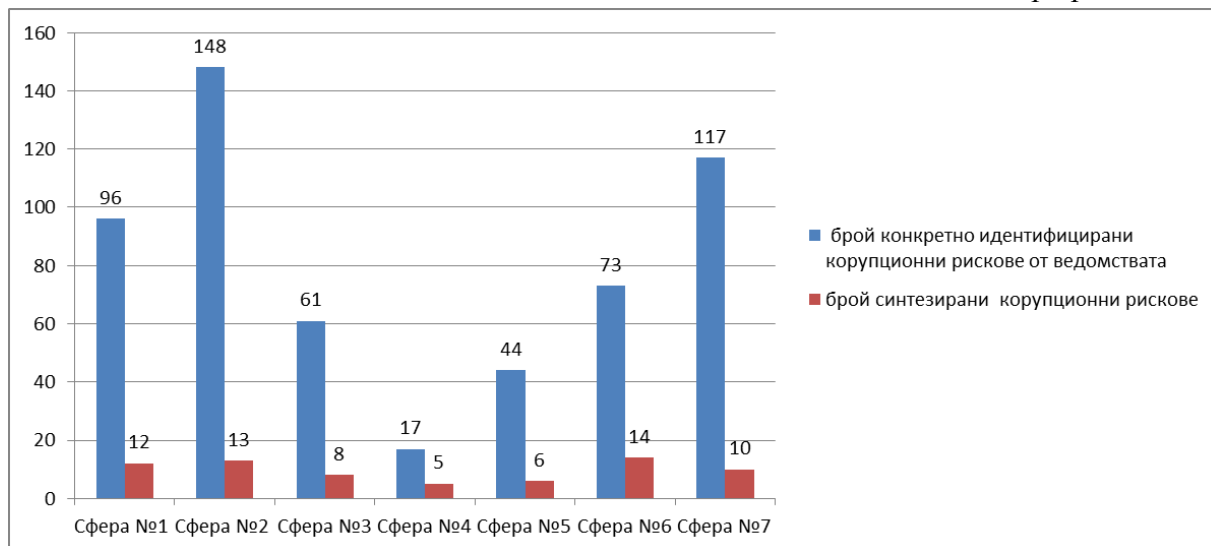
- 96 риска в сфера 1 „Корупционен риск – управление, разпореждане или разходване на бюджетни средства и активи, вкл. обществени поръчки“;
- 148 риска в сфера 2 „Корупционен риск – извършване на контролни дейности“;
- 61 риска в сфера 3 „Корупционен риск – предоставяне на административни услуги, концесии, издаване на лицензи и разрешения, регистрационни режими“;
- 17 риска в сфера 4 „Корупционен риск – състезателни процедури/конкурси за вписване на лица в регистри или за извършване на нормативно регламентирани професии“;
- 44 риска в сфера 5 „Корупционен риск – празноти в закони и неясна нормативна уредба, предпоставящи за противоречиво тълкуване и/или прилагане на нормативните актове“;
- 73 риска в сфера 6 „Други мерки с оглед специфичните рискове в съответните ведомства“;
- 117 риска в сфера 7 „Мерки за публичност“.

На предоставените от ведомствата конкретно идентифицирани корупционни рискове се извърши анализ с цел обобщаване, синтезиране и групиране на рисковете по сфери. Синтезирането и групирането на конкретно идентифицираните корупционни рискове към съответната сфера се извърши въз основа на тяхното смислово проявление и количествено натрупване.

По отношение на сфера „Други мерки с оглед специфичните рискове в съответните ведомства“ обобщаването се извърши, като се премахнаха рискове, имащи отношение към останалите сфери, общо формулирани и повтарящи се.

В графика № 3 е илюстриран общия брой конкретно идентифицирани корупционни рискове и синтезирания брой корупционни рискове по сфери.

Графика № 3

В резултат на процеса по обобщаване и групиране на конкретно идентифицираните корупционни рискове от ведомствата се изготви синтезиран списък на корупционни рискове по сфери от образца на антикорупционния план, както следва:

СФЕРА № 1 „Корупционен риск – управление, разпореждане или разходване на бюджетни средства и активи, вкл. обществени поръчки“

- Пропуски и/или неактуалност на вътрешните актове (правила, инструкции и методики), имащи отношение към функционирането на системата за финансово управление и контрол и тези за управление на цикъла на обществените поръчки;
- Липса на публичност и прозрачност на дейността по възлагане и изпълнение на обществени поръчки;
- Неспазване на принципите за добро финансово управление и контрол;
- Неправилно тълкуване и прилагане на нормативната уредба (Риск от разнородна практика, в т.ч. и несъответствие с нормативната база);
- Възможност за допускане на грешки поради недостатъчен административен капацитет в т.ч. и непознаване на нормативната уредба;
- Допускане на грешки/неправомерни действия при отчитане на разходи и извършване на разплащания;
- Възникване на взаимна обвързаност между участниците в процеса по възлагане на обществени поръчки и картелни споразумения;
- Възможност за вземане и налагане на субективни решения, влияние и оказване на въздействие върху служители;
- Неефективен контрол при управление на цикъла на обществените поръчки и на процедурите за опазване на активи;
- Риск от корупционни практики при извършване на контролни действия на НАП (от страна на органи по приходите) , в т.ч издаване на незаконосъобразни актове;
- Риск от неоснователно издаване на лиценз или непредприемане на действия за прекратяване, отнемане на лиценз;
- Риск от прояви на корупционни практики и конфликт на интереси при организиране и възлагане на обществени поръчки (неправомерно разходване на бюджетни средства, средства от Европейския съюз или други структурни фондове; злоупотреби с власт и служебно положение; незаконосъобразни изисквания и критерии; нарушения; неспазване на срокове и задължения и др.).

СФЕРА № 2 „Корупционен риск – извършване на контролни дейности“

- Пропуски, неправилно прилагане и/или неактуалност на нормативни разпоредби и вътрешните актове;
- Липса на публичност и прозрачност в извършваната контролна и надзорна дейност;
- Недостиг на човешки ресурс и/или липса на компетентност;
- Липса на интегритет;
- Противоправно заемане на длъжност. Непотизъм;
- Възникване на взаимна обвързаност (нерегламентирани връзки и отношения) между проверяващи и проверявани;
- Възможност за вземане и налагане на субективни решения от длъжностни лица и/или оказване на въздействие и влияние върху служители;
- Недостатъчен ефективен или липсващ контрол от ръководителя;
- Необективно, неефективно или формално осъществяване на проверките;
- Възможност за некоректно осъществяване на контрол поради пропуски, манипулация, пристрастност, укриване или липса на информация;
- Корупционни практики при извършване на контролната и надзорната дейност (финансови инспекции; производства по търсене на административнонаказателна и имуществена отговорност; проверки по спазване на прилагането на нормативни актове;
- Корупционни прояви (действие или бездействие) на служители, изпълняващи служебните си задължения, изразяващи се в: неконстатиране на нарушения; злоупотреби;

неизпълнение на нормативни разпоредби; неспазване на сроковете, изискванията и процедури; непредоставяне на информация; подкупи; наличие на частен интерес; допускане на неправомерен достъп до информация и др.;

- Липса на системи за: идентифициране, мониторинг и управление на корупционния риск; проследяване изпълнението на задачите; проследяване изпълнението на образувателните административнонаказателни преписки и издадените актове.

СФЕРА № 3 „Корупционен риск – предоставяне на административни услуги, концесии, издаване на лицензи и разрешения, регистрационни режими“

- Неприлагане или неточно прилагане (разнопосочна практика) на законови разпоредби, свързани с предоставянето на административни услуги;

- Липсваща или недостатъчна публичност, прозрачност и достъпност при предоставяне на административни услуги;

- Възникване на обвързаност (нерегламентирани връзки и отношения) при пряк контакт между служител и клиент;

- Неефективно функциониране на звената, предоставящи административни услуги;

- Предоставяне на услуги на граждани срещу недължимо заплащане или при необосновано утежнени условия;

- Възможност за вземане и налагане на субективни решения от длъжностни лица и/или оказване на въздействие и влияние върху и от служители;

- Недостатъчен и/или липсващ контрол при предоставяне на административните услуги, в т. ч. върху дейността на служителите;

- Възникване на корупционни практики в резултат от намесата на човешкия фактор при предоставянето на административни услуги, издаване на лицензи и разрешения и регистрационни режими: злоупотреби със служебно положение; принуда на клиента с цел облага за служителя; представяне на документи с невярно съдържание с цел облага; нередности и забавяне на преписки; несвоевременни действия; извършване на проверки от едни и същи екипи; заобикаляне на принципа на случайността при разпределение на заявления.

СФЕРА № 4 „Корупционен риск – състезателни процедури/конкурси за вписване на лица в регистри или за извършване на нормативно регламентирани професии“

- 1. Регистриране/вписване на лице, което не е издържало изпит и/или не е представило пълен набор от документи, изискващи се в нормативен акт;

- 2. Липса на прозрачност, проследимост, достъпност и контрол при провеждане на обучения и изпити и при вписването на лицата;

- 3. Липса на интегритет;

- 4. Проява на субективизъм и пристрастие;

- 5. Създаване на условия за корупционни прояви при намеса на човешкия фактор: опит за влияние на чужди интереси с цел получаване на изгода; неправомерно разпространение на информация; неправилно и противоречиво консултиране на доставчиците на услуги, кандидатстващи за лицензиране.

СФЕРА № 5 „Корупционен риск – празноти в закони и неясна нормативна уредба, предпоставящи за противоречиво тълкуване и/или прилагане на нормативните актове“

- Несъответствия, празноти и/или неясноти в нормативната уредба;

- Неправилно и противоречиво тълкуване и/или прилагане на нормативните актове;

- Неактуална и/или противоречива нормативна уредба;

- Различни административни практики и критерии при изпълнението на нормативен акт от различни административни звена;

- Провеждане на секторна политика в интерес на определен кръг лица, създаване на условия за корупционни практики (Лобизъм);
- Допускане на възможности за влияние, злоупотреби, корупционни практики при изготвяне и/или създаване на нормативна уредба.

СФЕРА № 6 „Други мерки с оглед специфичните рискове в съответните ведомства“

- Липса на надеждни методологии или пропуски в прилаганите методологии, което може да доведе до липса на обективност в инспекционната дейност и възможност за корупционни прояви или търговия с влияние от страна на служителите на АДФИ;
- Липса на утвърден вътрешен акт, гарантиращ обективност в избора на вещо лице и недопускане на корупционни прояви при назначаване на вещи лица;
- Риск от недостатъчно обезпечаване на кадровия потенциал и коректната отчетност на съхраняваните нефтопродукти;
- Риск от зависимост от конкретен доставчик на технологии или лицензи;
- Непълно обхващане на структурите на МВР в дейността, свързана с планиране и контрол на антикорупционните мерки;
- Недостатъчна координация и съгласуваност между институциите на областно ниво от изпълнителната и съдебната власт;
- Неправомерни действия (умишлено укриване) при съхраняването и унищожаването на български лични документи;
- Неизпълнение на служебни задължения и създаване на възможност за изборни нарушения;
- Риск от неефективни и незаконосъобразни действия, поради недостатъчно добра и съобразена със спецификата на съответната структура теоретична и практическа подготовка;
- Риск от корупционно поведение на служителите в процеса по издаване на свидетелства за съдимост и заверка на документи с Апостил;
- Риск от осъществяване на нерегламентирани контакти на служители с лишени от свобода, задържани под стража, техни близки и роднини;
- Риск свързан с възможността да се прилага различен подход от служителите в процеса на верификация на разходите;
- Представяне / ползване на документи, с невярно съдържание с оглед удостоверяване на критерии за допустим бенефициент по оперативната програма и отговаряне на критерии за предоставяне на безвъзмездна помощ;
- Повишен корупционен риск при установяване на нарушения на права върху обекти на индустриална собственост и налагане на глоби и санкции при нарушения по чл. 81 на ЗМГО и чл. 65 от ЗДП.

СФЕРА № 7 „Мерки за публичност“

- Липса или недостатъчна публичност и прозрачност за резултатите от дейността на административните звена и структури (контролна и санкционна дейност, състезателни процедури, издаване на лицензии и разрешения, обявяване на конкурси и подбори на свободни щатни бройки);
- Неинформираност на бизнеса и на гражданите, в т. ч и предвидимост при нормативни промени;
- Разпространение на неточна информация, липса на информация и/или ненавременен ѝ достигане до заинтересованите лица, което може да доведе до търсене на пряк контакт с администрацията и да предпостави риск от корупционни прояви;
- Несвоевременно актуализиране на информацията, съдържаща се на интернет страницата;

- Пропуски и несъответствия при актуализиране на информацията в публичните регистри;
- Липса на информация, недостатъчни канали за подаване на сигнали и/или неефективни действия по повод подадени жалби и сигнали за корупция;
- Укриване на постъпили сигнали за корупция и на резултатите от извършените проверки;
- Неспазване на етични норми за поведение и/или недостатъчна информация относно правилата за защита на лица, подали сигнали за корупция, корупционни прояви или конфликт на интереси, както и възможностите и правата за достъп по ЗДОИ;
- Липса на методи и средства за комуникация и обратна връзка с потребителите на административни услуги;
- Недостатъчна квалификация на човешкия ресурс и/или недостатъчна техническа обезпеченост за осигуряване на публичност.

V. ИЗВОДИ И ПРЕДЛОЖЕНИЯ

Въз основа на извършения анализ се налагат следните изводи:

1. Затвърждава се постигнатия напредък в дейността по разработването на антикорупционните планове. Принос за това имат изменението на Насоките от Националния съвет по антикорупционни политики по предложение на КПКОНПИ и обстоятелството, че установените през 2020 г. дефицити са съобразени от ведомствата при разработването на антикорупционните им планове за 2021 г.

2. Установяват се отделни слабости, свързани с формата и публичността на разработените от ведомствата антикорупционните планове за 2021 г. При две ведомства не е съобразен актуалния образец (*липсва колона „Конкретно идентифициран корупционен риск“*), а при други две ведомства не се откри публикуван антикорупционния план за 2021 г. на интернет страниците им.

3. По отношение на мерките, установени като несъответстващи на изискванията на чл. 4, ал. 1 от Насоките, се наблюдава много слабо намаляване на техния брой (*от 74 мерки несъответстващи през 2020 г. на 70 мерки за 2021 г.*), което потвърждава констатирания и в миналогодишния анализ извод, че ведомствата продължават да планират мерки, които преповтарят задължения, регламентирани в закон или подзаконов нормативен акт, които съответните администрации или длъжностни лица трябва да изпълняват по силата на самия закон, като конкретни мерки.

4. От извършения анализ за съответствие на мерките с изискванията на чл. 5 от Насоките се констатира значително подобрене при формулиране на индикатора за изпълнение на мярката (*от 88 мерки несъответстващи през 2020 г. на 16 мерки за 2021 г.*).

5. По-голямата част от ведомствата (*29 броя*) или 91% са посочили конкретно идентифициран корупционен риск за всяка планирана в антикорупционния план мярка. Същевременно, се наблюдава различен подход и практики при попълване на информацията за конкретно идентифициран корупционен риск, описани в т. III, т. 9.2 и т. 9.3.

6. Налице са смислови и количествено натрупвания на конкретно идентифицирани корупционни рискове, като от 559 риска се групираха и синтезираха общо 68 броя. Синтезираният списък на корупционни рискове по сфери, може да се използва от

ангажираните ведомства в процеса по идентифициране и формулиране на конкретно идентифицирания корупционен риск.

Във връзка с горното, предлагаме:

1. Направените изводи, свързани с изготвянето на антикорупционните планове да бъдат съобразени и отчетени от ангажираните ведомства при разработването на следващите антикорупционни планове. С цел продължаващо надграждане на дейността е необходимо по-стриктно съблюдаване на изискването на чл. 3, ал. 1 от Насоките, а именно: *Антикорупционният план да се изготвя „... на база анализ на документи – доклади за трудности или нередности, идентифицирани проблеми в съответното звено, предложения за мерки, извършена оценка на възможността от настъпване на конкретния корупционен риск“.*

2. Изготвеният анализ на антикорупционните планове за 2021 г. да се предостави за разглеждане на Националния съвет по антикорупционни политики.